

College Zorg Opleidingen

Rapportage van de kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksgegevens van de branche- Geboortezorg 2019

Datum 19 maart 2020

Versie 1

Auteur: mw. S. Terheggen
Beheerder document: Secretaris opleidingscommissie Geboortezorg
Datum vastgesteld: 19 maart 2020
Vastgesteld door: mevrouw J. Deggens (directeur-bestuurder)
Aantal pagina's 12

Aanleiding

Als resultante van het convenant dat in de jaren 80 gesloten werd tussen de ministeries van OC&W en VWS en de brancheorganisaties in de zorgsector, berust de verantwoordelijkheid voor de branchegerichte opleidingen bij de brancheorganisaties. SO-VVT¹ was de systeemeigenaar van de erkenningsregeling brancheopleidingen verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg en de kraamzorg. In 2016 is dit overgedragen aan de Brancheorganisatie Geboortezorg (Bo-geboortezorg). Tot en met 2015 voerde Calibris Advies (CA, voorheen Calibris Contract, CC²) de erkenningsregelingen uit. Vanaf januari 2017 voert het College Zorg Opleidingen (CZO) de erkenningsregelingen uit voor Bo-Geboortezorg.

Aanpak

Ten behoeve van de rapportage heeft het CZO een monitor uitgezet onder de 13 opleidingsorganisaties van de branche-erkende opleidingen Kraamverzorgende. De uitkomsten van de monitor, kwantitatief en kwalitatief en de afgegeven erkenningen zijn in deze rapportage terug te vinden. Alle enquêteformulieren zijn door de aangesloten organisaties teruggestuurd.

Resultaten monitor 2019

In 2019 hebben 13 opleidingsinstituten een (her)-erkenning voor de verkorte opleiding tot Kraamverzorgende ontvangen. Eén opleidingsorganisatie heeft een eerste erkenning aangevraagd. Twee opleidingsorganisaties hebben voor een andere variant van de opleiding tot Kraamverzorgende een eerste erkenning aangevraagd. Deze opleiding kent 3 varianten. Bij het behalen van het diploma voldoen alle studenten aan dezelfde eisen. Bij toelating wordt echter rekening gehouden met Eerder Verworven Competenties (EVC) van de student en afhankelijk daarvan wordt een student in een specifieke variant geplaatst. Een voorloper van flexibel onderwijs. De varianten zijn variant A (1 jaar), variant B (een half jaar) en variant C (3 maanden). Van de 13 opleidingsinstituten is er 1 die alle varianten aanbiedt, 3 bieden variant A en C aan en 6 bieden alleen de C variant aan, 1 alleen de A variant. De B variant wordt maar 1 keer aangeboden. 2 organisaties zijn in 2019 niet gestart. Ter vergelijking: in 2018 hebben ook 13 opleidingsinstituten een her-erkenning voor de verkorte opleiding tot Kraamverzorgende ontvangen. Drie opleidingsorganisaties hebben toen een eerste erkenning aangevraagd.

Februari 2019 zijn de 13 opleidingsorganisaties benaderd om een aantal kwantitatieve gegevens van de verkorte kraamopleiding aan te leveren. Tussen januari en eind maart zijn de aangeleverde gegevens verwerkt. Daarnaast is hen gevraagd ontwikkelingen in de sector te beschrijven. Alle enquêtes zijn goed ingevuld retour ontvangen.

Kwantitatieve gegevens 2019

Het aantal deelnemers dat gestart is met de opleiding is afgenomen van 899 in 2018 naar 631 in 2019, dat is een daling van 30%.

In onderstaande tabel zien we de in- en uitstroomgegevens van de verschillende varianten. Deze monitor wordt niet per schooljaar maar per kalenderjaar afgenomen. Dit betekent dat studenten niet altijd uitstromen in hetzelfde kalenderjaar waarin zij instromen maar pas het jaar daarop volgend. Hiermee is het verschil verklaard tussen het aantal starters en het aantal gediplomeerden samen met het aantal deelnemers dat gestopt is met de opleiding.

¹ Sociaal Overleg-Verpleging Verzorging Thuiszorg (SO-VVT), bestaande uit werkgeversorganisatie ActiZ en werknemersorganisaties CNV Publieke Zaak, FBZ en NU'91

² Calibris Contract en delen van Calibris zijn inmiddels samengegaan tot Calibris Advies.

Tabel 1: in-uitstroomgegevens:

	Kraamvariant A	Kraamvariant B	Kraamvariant C
	Bijscholings-variant voor verzorgenden	Verkorte opleiding gericht studenten met een zorg-achtergrond	Studenten zonder zorgachtergrond
Aantal groepen incompany (groep op vraag van werkgever)	6	1	16
Aantal studenten open inschrijving (individueel)	79	62	303
Aantal deelnemers die gestart zijn met de opleiding	101	62	468
Aantal deelnemers die geslaagd zijn voor de opleiding*	78	28	302
Aantal deelnemers die gestopt zijn met de opleiding	12	9	69
Aantal samenwerkende praktijkleerplaatsen	93	162	56
Aantal groepen die zullen starten in 2020		162	17

*Het aantal deelnemers dat een diploma heeft behaald is inclusief een overloop vanuit 2018.
Daar waar 0 is ingevuld zijn geen gegevens bekend.

Tabel 2: ontwikkelingen over de jaren 2012-2019 in totalen:

Kraam (alle varianten)	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal deelnemers dat gestart is met de opleiding	631	899	406	299	161	140	125	390
Aantal deelnemers dat geslaagd is voor de opleiding	408	317	214	147	108	91	25	276
Aantal deelnemers dat gestopt is met de opleiding	90	86	30	21	0	24	4	52
Aantal samenwerkende leerbedrijven	311	164						
Aantal groepen die zullen starten in 2020	179	41						

Gesignaleerde ontwikkelingen binnen de geboortezorg

In de monitor is naast vragen met betrekking tot de kwantitatieve gegevens ook input gevraagd over de ontwikkelingen in de sector: "Welke ontwikkelingen in de branche signaleert u die van invloed (kunnen) zijn op het opleidingscurriculum en het beroep/de functies die op basis van de betreffende opleiding uitgeoefend worden?"

Reacties monitor 2019:

1. Tekorten op de arbeidsmarkt

- Er is een enorm tekort en de werkdruk is hoog in de kraamzorg. We merken dat studenten met een branche-erkend diploma in verhouding niet lang aan het werk blijven in de kraamzorg.
- Maatschappelijke ontwikkelingen in praktisch alle branches in de beroepspraktijk maken dat er door veel diverse groepen uit dezelfde "vijver" wordt gevist naar personeel. Dit zorgt voor veel keuze bij de aankomend beroepsbeoefenaar uit verschillende beroepsgroepen waardoor met name deze variant achter blijft.
- Leeftijdsgrens is een discussiepunt bij nieuwe opleidingseisen.

2. Arbeidsomstandigheden

- Nog een aantal leerbedrijven werkt niet volgens CAO waardoor er uitval is.
- BOL-studenten krijgen steeds meer de mogelijkheid om in het 2^e jaar over te stappen naar BBL. Dit is aantrekkelijker voor kraamzorginstellingen.
- Tijdens de opleiding worden de kraamverzorgenden in opleiding geconfronteerd met een aantal ethische vragen en vraagstukken. Onze ervaring leert dat ze het moeilijk vinden om hierover te praten. In dit opleidingsjaar 2020 wordt er een docent ethiek gevraagd om met de studenten hierover van gedachten te wisselen.
- De brancheopleiding kraam vraagt veel begeleidingsuren vanuit het werkveld waardoor kraamzorgorganisaties komend jaar geen opleiding bij ons afnemen.

3. Ontwikkelingen met betrekking tot opleiden

- Input voor de actualisatie voor het werkboek: De scholing Wereld Kraamzorg wordt opgenomen.
- Samenwerking Deltion Business met ROC MN voor een gezamenlijke groep met opdrachtgever Naviva minimaal eenmaal per jaar (2x genoemd).
- Oprichting van een branche-erkende opleiding bij Geboortezorg. Vanuit de branchevereniging is een academy opgezet waar wij niet tegenop kunnen qua prijs en kwaliteit. We zien veel verlies van klanten richting de Geboortezorg Academy.
- Particuliere partijen bieden eenzelfde opleiding goedkoper en korter aan. Als onderwijsinstelling kunnen we hier niet (altijd) tegenop.
- Meer vraag naar onze opleidingen aangezien we kraamzorg specifiek zijn en daar behoefte aan is.
- In verband met aanvraag nieuwe erkenning kiezen wij hier gezien de marktontwikkelingen niet voor. Aantrekkelijke werking van de academie van de branche organisatie zelf is hier met name debet aan. In ieder geval onvoldoende basis voor een nieuwe investering hierop.
- Door het uitnodigen van deskundigen voor gastlessen geven wij invulling aan de wens om een aantal aandachtsgebieden die voorkomen tijdens de werkuitoefening verder uit te diepen, zoals een deskundige op het gebied van seksueel misbruik en wat daarvan de gevolgen kunnen zijn voor zwangerschap en bevalling. Met daarbij aandacht voor begeleidingsaspecten

voor de kraamverzorgende in de kraamperiode. Als tweede voorbeeld een deskundige op het gebied van rouwverwerking, welke handvatten geeft voor situaties die in het kraamgezin kunnen voorkomen, zoals bij het overlijden van een baby.

- Instellingen vragen om korte opleidingstrajecten zodat snel handen aanwezig zijn in de branche. Vraag is echter of dit een verstandige zet is, beklijft alles in kortere tijd en kunnen studenten deze druk aan wanneer ze ook nog een thuisfront hebben.
- CanMEDS rollen toepassen in de opleiding, maar zou ook voor de huidige werkende kraamverzorgenden een meerwaarde zijn om hierin geschoold te worden.
- Eventueel verandering in curriculum als verzorgende IG er anders uit gaat zien met keuzedelen waardoor regulier BBL opleiden weer aantrekkelijker wordt. (2x)
- Het (niet) kunnen aanleren van de eindtermen met betrekking tot partus blijkt soms reden voor verlenging. Niet alle organisaties hebben daar een oplossing voor.